

REGERINGEN

Regeringsbeslut

I:1

2009-01-22

U2009/312/S

Utbildningsdepartementet

Statens skolverk
106 20 Stockholm

Uppdrag att utarbeta nya kursplaner och kunskapskrav för grundskolan och motsvarande skolformer m.m.

(1 bilaga)

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statens skolverk att, i avvaktan på riksdagens ställningstagande till regeringens förslag i propositionerna *En ny betygs-skala* (prop. 2008/09:66) och *Tydligare mål och kunskapskrav – nya läroplaner för skolan* (prop. 2008/09:87), utarbeta förslag till nya kursplaner samt utarbeta föreskrifter om kunskapskrav för godtagbara kunskaper för grundskolan, obligatoriska särskolan, specialskolan och sameskolan. Vidare ska Skolverket utarbeta kunskapskrav för betygsstegen A, C och E för grundskolan, grundsärskolan och specialskolan. Uppdraget ska genomföras i enlighet med de riktlinjer som anges i *den bifogade promemorian*.

Skolverket ska löpande hålla Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) informerat om arbetet. Skolverket ska därutöver redovisa en plan för genomförandet av uppdraget. Planen ska innehålla förslag till genomförande- och fortbildningsinsatser riktade till lärare, skolledare och skolhuvudmän samt en uppskattning av kostnaderna för insatserna. Skolverket ska också redogöra för vilka antaganden om undervisningstid som ligger till grund för de förslag som lämnas om kunskapskrav för godtagbara kunskaper i årskurs 3 och 6 samt betygssteget E i årskurs 9. Skolverket ska utgå från att kunskapskraven ska kunna nås inom ramen för den nu gällande samlade undervisningstiden. Dessa delar ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 30 april 2009.

Skolverket ska vidare föreslå de ändringar som behövs för att undvika upprepningar och dubbelreglering i frågor som regleras i andra författningar. Uppdraget ska i sin helhet redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 1 april 2010.

För uppdraget får Skolverket under 2009 använda högst 29 500 000 kronor av det på statsbudgeten under utgiftsområde 16 för 2009 uppförda anslaget 1:5 Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg, anslagspost 9.

Ärendet

Regeringen överlämnade i november 2008 propositionen *En ny betygsskala* (prop. 2008/09:66) till riksdagen. I propositionen redovisar regeringen principerna för en ny betygsskala och föreslår att riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om antalet betygsteg och deras beteckningar i en ny betygsskala inom det offentliga skolväsendet. Vidare bedömer regeringen i propositionen att införandet av en ny betygsskala kräver en översyn av befintliga kursplaner samt att Skolverket bör ges i uppdrag att utarbeta nationella kriterier för de nya föreslagna betygstegen A, C och E i samtliga skolformer.

Regeringen överlämnade i december 2008 propositionen *Tydligare mål och kunskapskrav – nya läroplaner för skolan* (prop. 2008/09:87) till riksdagen. I propositionen föreslår regeringen bl.a. riktlinjer för utformningen av läroplaner för grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan och sameskolan. I propositionen bedömer regeringen att Skolverket bör ges i uppdrag att utarbeta kursplaner och kunskapskrav samt lämna förslag till anpassningar av mål och riktlinjer som anses nödvändiga utifrån förslagen i propositionen.

På regeringens vägnar

Jan Björklund

Annika Hellewell

Kopia till

Finansdepartementet/BA, KE
Specialpedagogiska skolmyndigheten
Sameskolstyrelsen
Statens skolinspektion

Bakgrund

Regeringen överlämnade i november 2008 propositionen *En ny betygsskala* (prop. 2008/09:66) och i december 2008 propositionen *Tydligare mål och kunskapskrav – nya läroplaner för skolan* (prop. 2008/09:87) till riksdagen. I avvaktan på riksdagens ställningstagande till förslagen i propositionerna bör Statens skolverk få i uppdrag att utarbeta förslag i enlighet med de förändringar som föreslås. Uppdraget kan efter riksdagens ställningstagande komma att justeras.

I propositionen *Tydligare mål och kunskapskrav – nya läroplaner för skolan* (prop. 2008/09:87) finns följande förslag och bedömningar. Varje skolform, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan och sameskolan ska ha en egen samlad läroplan. Läroplanen ska innehålla skolans värdegrund och uppdrag, övergripande mål och riktlinjer för utbildningen samt kursplaner. Förskoleklassen och i tillämpliga delar fritidshemmet ska på motsvarande sätt som i dag omfattas av avsnitten om skolans värdegrund och uppdrag samt övergripande mål och riktlinjer. En ny kursplanestruktur ska införas för grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan och sameskolan. Kursplanerna ska kompletteras med föreskrifter om kunskapskrav för varje ämne alternativt ämnesområde. Kursplanerna ska tillsammans med skolans uppdrag och värdegrund samt de övergripande målen vara grunden för planeringen och genomförandet av undervisningen.

I propositionen *En ny betygsskala* (prop. 2008/09:66) föreslås följande. När betyg sätts inom det offentliga skolväsendet ska en betygsskala med sex steg användas. Betygsstegen ges beteckningarna A, B, C, D, E och F. A–E betecknar godkända resultat, F betecknar icke godkända resultat. I särskolan och i särvux ska dock betyg inte sättas på icke godkända resultat och betygssteget F inte användas. Om det på grund av frånvaro inte går att bedöma om eleven har nått upp till de kunskapsmål som minst ska uppnås, ska detta markeras med ett horisontellt streck i betygskatalogen.

Uppdraget

Skolverket ska utarbeta nya kursplaner för respektive skolform. Verket ska också för samtliga skolformer utarbeta kunskapskrav för godtagbara kunskaper samt kunskapskrav för betygsstegen A, C och E för de skolformer där betyg sätts. Vidare ska Skolverket samla respektive skolforms läroplan så att de innehåller skolans värdegrund och uppdrag, övergripande mål och riktlinjer samt kursplaner.

Förskoleklassen och i tillämpliga delar fritidshemmet ska på motsvarande sätt som i dag omfattas av avsnitten om skolans värdegrund och uppdrag samt övergripande mål och riktlinjer. Uppdragets utgångspunkt ska vara vad regeringen har anfört i ovan nämnda propositioner och bestå av deluppdragen: *utgångspunkter, övergripande mål och riktlinjer, kursplaner* samt *kunskapskrav*.

1. Utgångspunkter

De samlade läroplanerna ska genomsyras av större konkretion och precision än nuvarande. Ett tydligt och begripligt språk ska eftersträvas.

Ett begränsat antal begrepp ska användas vid formuleringen av målen och kunskapskraven. Begreppsanvändningen ska vara konsekvent och enhetlig i fråga om kunskapsuttryck och kunskapsnivåer. Målen och kunskapskraven ska vara så tydligt och distinkt utformade så att de bidrar till en likvärdig bedömning. Målen och kunskapskraven ska också vara konkreta och utvärderingsbara. De ska dock inte formuleras på ett sådant sätt att de detaljstyr skolorna och lärarna eller inskränker lärarnas pedagogiska frihet. Målen och kunskapskraven ska vidare kunna användas av lärare och skolledare. De ska också kunna förstås av föräldrar samt förklaras för och diskuteras med elever.

Ambitionsnivån för kunskapskraven ska anpassas till vad som är realistiskt att genomföra inom ramen för den samlade undervisningstiden i grundskolan.

Det maximala betygsvärdet är detsamma som i dag. De nya betygsstegen motsvarar dock inte helt de gamla. För att nå det högsta betyget, A, bör kriterierna för betyget vara uppfyllda i sin helhet. Detta innebär att det vid bedömningen kommer att ställas högre krav för att en elev ska kunna nå det högsta betyget. Ambitionsnivån för betygssteget E ska motsvara ambitionsnivån på dagens betygsteg Godkänt.

Ambitionsnivån för kunskapskraven för godtagbara kunskaper i årskurs 3 och 6 samt för betygssteget E ska avse en lägsta godtagbar kunskapsnivå och utgå från vad som kan anses vara rimligt att eleverna lägst ska ha uppnått vid de tre avstämningstillfällena i årskurs 3, 6 och 9. Skolverket ska redogöra för vilka antaganden om undervisningstid som ligger till grund för förslagen till kunskapskrav för godtagbara kunskaper i årskurs 3 och 6 samt betygssteget E i årskurs 9. Skolverket ska utgå från att kunskapskraven ska kunna nås inom ramen för den nu gällande samlade undervisningstiden.

2. Övergripande mål och riktlinjer

- De samlade läroplanernas första del ska innehålla skolans värdegrund och uppdrag samt övergripande mål och riktlinjer.

De samlade läroplanernas första del ska i princip vara likalydande för samtliga skolformer och innehålla skolans värdegrund och uppdrag samt övergripande mål och riktlinjer.

Förskoleklassen och fritidshemmet ska på motsvarande sätt som i dag omfattas av avsnitten om skolans värdegrund och uppdrag samt övergripande mål och riktlinjer i läroplanerna för de obligatoriska skolformerna.

I de övergripande målen ska de normer och värden samt generella kompetenser som alla elever bör ha utvecklat när de lämnar grundskolan och motsvarande skolformer anges. De övergripande målen ska gälla i all undervisning och ska förmedlas och konkretiseras i ämnesundervisningen. Begreppen ”mål att sträva mot” och ”mål att uppnå” i nuvarande läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94) ska frångås. Endast övergripande mål ska finnas i de samlade läroplanernas första del. Övriga ändringar som är nödvändiga för att anpassa mål och riktlinjer till en ny målstruktur ska göras, t.ex. de särskilda mål som finns för respektive skolform.

Innehållet i nuvarande kapitel 1 Skolans värdegrund och uppdrag i Lpo 94 ska kvarstå oförändrat. Skolverket får dock föreslå mindre redaktionella och språkliga justeringar.

Skolverket ska vidare föreslå de ändringar i avsnittet om mål och riktlinjer som behövs för att undvika upprepningar och dubbelreglering i frågor som regleras i andra författningar, t.ex. inflytande och information till elever och vårdnadshavare.

Inom Regeringskansliet pågår det för närvarande ett arbete med att ta fram ett förslag till en ny skollag. De övergripande målen i en ny skollag ska återspeglas i de samlade läroplanerna. De ändringar av läroplanerna som kommer att bli aktuella bör avse en anpassning i läroplanerna till den nya skollagen och inte en separat och materiell översyn. När en ny skollag är beslutad avser regeringen att återkomma till Skolverket med ett uppdrag om översyn av den första delen av läroplanen i enlighet med vad som anförs i detta uppdrag.

3. Kursplaner

Vad som i det följande anges som ämne motsvarar ämnesområde i träningsskolan.

- De samlade läroplanernas andra del ska innehålla respektive skolforms kursplaner.

Kursplanerna ska innehålla:

- ämnets syfte, och
- centralt innehåll till slutet av årskurs 3, 6 och 9 i grundskolan.

Motsvarande ska gälla för årskurs 6 och 9 i grundsärskolan, årskurs 9 i träningsskolan, årskurs 4, 7 och 10 i specialskolan samt årskurs 3 och 6 i sameskolan.

Under ämnets syfte ska motiven anges till varför ämnet finns i respektive skolform, syftet med undervisningen i ämnet och vad kunskaperna ska leda till. Här ska också de långsiktiga målen för ämnet anges. Begreppen ”mål att sträva mot” och ”mål att uppnå” i kursplanerna frångås därmed.

De långsiktiga målen ska ha en tydlig ämneskoppling och ange de kunskaper i ämnet som eleven ska utveckla. Kunskaper i ämnet kan avse såväl förmågor som faktakunskaper. De ska vara utformade på ett sådant sätt att de inte begränsar elevernas kunskapsutveckling i ämnet. Skolans värdegrund och uppdrag samt övergripande mål och riktlinjer ska enbart återfinnas i den första delen av de samlade läroplanerna. Alla delar i de samlade läroplanerna utgör dock grunden för undervisningen. I uppdraget ingår därför att tydliggöra sambandet mellan skolans värdegrund och uppdrag, de övergripande målen och riktlinjerna samt kursplanerna.

Under centralt innehåll ska de kunskapsområden belysas som är väsentliga att arbeta med i undervisningen för att eleven ska utvecklas mot målen. Det centrala innehållet ska utvecklas och visa på ett mer sammanfattat och avancerat ämnesinnehåll ju högre årskurser som avses.

Samtliga ämnen ska innehålla ovanstående delar men kursplanerna ska kunna anpassas något utifrån ämnenas olika karaktär. Nuvarande mål i svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurs 3 i grundskolan och sameskolan samt årskurs 4 i specialskolan ska också anpassas till kursplanestrukturen.

4. Kunskapskrav

- Kursplanerna ska kompletteras med föreskrifter om kunskapskrav för årskurs 3, 6 och 9 i grundskolan. Motsvarande ska gälla för årskurs 6 och 9 i grundsärskolan, årskurs 9 i träningskolan, årskurs 4, 7 och 10 i specialskolan samt årskurs 3 och 6 i sameskolan.

Kunskapskrav för godtagbara kunskaper i årskurs 3 och 6

Det ska finnas kunskapskrav för matematik, svenska och svenska som andraspråk i grundskolan och sameskolan i årskurs 3 samt i specialskolan i årskurs 4. Kunskapskrav ska också finnas för de samhälls- och naturorienterande ämnesblocken (geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap samt fysik, kemi och biologi) i grundskolan och sameskolan i årskurs 3 samt i specialskolan i årskurs 4.

Det ska finnas kunskapskrav för samtliga ämnen förutom moderna språk i grundskolan, grundsärskolan och sameskolan i årskurs 6 samt i specialskolan i årskurs 7. Det innebär att det ska finnas kunskapskrav i årskurs 6 för de ämnen som det i dag finns mål att uppnå i årskurs 5.

Kunskapskrav för betygsstegen A, C och E

En betygsskala med stegen A–F ska användas. Det högsta betyget ska vara A. Betygstegen A–E ska beteckna godkända resultat medan F ska beteckna icke godkända resultat. Det ska finnas nationella kunskapskrav för betygsstegen A, C och E för samtliga ämnen i årskurs 9 i grundskolan och grundsärskolan samt i specialskolan i årskurs 10. I träningskolan ska det också finnas kunskapskrav för godtagbara kunskaper för de olika ämnesområdena i årskurs 9.

Betygsvärdet ska vara följande:

F ges 0, E ges 10, D ges 12,5, C ges 15, B ges 17,5 och A ges 20 i betygsvärde.

Det ska endast finnas kunskapskrav för de enskilda ämnena inom de natur- och samhällsorienterande blocken i årskurs 9 i grundskolan och årskurs 10 i specialskolan.

Utprövning, implementering och allmänna råd

Vid framtagandet av förslag till nya kursplaner och kunskapskrav ska Skolverket samverka med såväl experter inom området som verksamma lärare. Avstämningar ska också göras med elevrepresentanter. Skolverket ska i sitt arbete eftersträva en så god förankring som möjligt hos andra relevanta myndigheter och aktörer på området, t.ex. Specialpedagogiska skolmyndigheten och Sameskolstyrelsen.

Skolverket ska utarbeta en plan för genomförandet av uppdraget. Planen ska även innehålla förslag till genomförande- och fortbildningsinsatser riktade till lärare, skolledare och skolhuvudmän samt en uppskattning av kostnader för insatserna. Verket ska också utarbeta allmänna råd till de nya kursplanerna och kunskapskraven.

Redovisning av uppdraget

Skolverket ska löpande hålla Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) informerat om arbetet. Därutöver ska en plan för genomförandet med förslag till fortbildnings- och implementeringsinsatser samt vilka antaganden om undervisningstid som ligger till grund för förslagen till kunskapskrav för godtagbara kunskaper i årskurs 3 och 6 samt betygssteget E i årskurs 9 redovisas senast den 30 april 2009. Skolverket ska vidare föreslå de ändringar som behövs för att undvika upprepningar och dubbelreglering i frågor som regleras i andra författningar. Uppdraget ska i sin helhet redovisas senast den 1 april 2010.